

Loan Of Cultural Properties Law

חוק השאלת נכסי תרבות (הגבלת סמכות שיפוט), התשס"ז-2007*

- מטרת החוק
1. מטרתו של חוק זה לאפשר השאלה של נכסי תרבות שהם בעלי חשיבות לציבור בישראל, מבלי לפגוע בטענות העם היהודי באשר לזכויות בנכסים שנגזלו בשואה.
- הגדרות
2. בחוק זה –
"השאלה" – בתמורה או שלא בתמורה;
"מוסד תרבות" – גוף שאינו מוסד ממוסדות המדינה, הפועל למטרה של חינוך, תרבות, מדע, אמנות או למטרה דומה;
"נכס תרבות" – נכס בעל ערך אמנותי, ערך היסטורי או ערך תרבותי אחר, שהוא בעל חשיבות לציבור בישראל;
"צו להגבלת סמכות שיפוט" – צו שניתן לפי סעיף 3;
"השר" – שר המשפטים.
- צו להגבלת סמכות שיפוט
3. צו להגבלת סמכות שיפוט
נחתם הסכם בין מדינת ישראל או מוסד תרבות בישראל לבין מדינה אחרת או מוסד תרבות במדינה כאמור, שענינו השאלת נכס תרבות לזמן קצוב לשם הצגתו ברבים בישראל (בחוק זה – הסכם ההשאלה), רשאי השר, בהתייעצות עם שר החוץ ועם שר המדע, התרבות והספורט, בכפוף להוראות סעיפים 4 עד 6, לתת צו שלפיו כל עוד הנכס נמצא בישראל מכוח הסכם ההשאלה, יחולו הוראות אלה:
- (1) לא תהא לבית משפט בישראל סמכות שיפוט בתביעות שענינן זכות בעלות או חזקה בנכס התרבות או זכות אחרת הנוגדת את זכותו של המשאיל בנכס כאמור (בחוק זה – תביעות לענין נכס תרבות);
- (2) לא ייתן בית משפט בישראל כל החלטה שיש בה כדי למנוע את השבת נכס התרבות למשאיל בתום תקופת ההשאלה על פי הסכם ההשאלה.

* התקבל בכנסת ביום ג' באדר התשס"ז (21 בפברואר 2007); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק – הממשלה 161, מיום ו' באדר א' התשס"ה (15 בפברואר 2005), עמ' 564.

4. פרסום הודעה והגשת התנגדות לפני מתן צו להגבלת סמכות שיפוט
- (א) לפני מתן צו להגבלת סמכות שיפוט, יודיע השר על כוונתו לתת צו כאמור; ההודעה תפורסם באתר האינטרנט של משרד המשפטים ותכלול צילום של נכס התרבות ואת מסמך מוצאות היצירה לענין אותו נכס; בהודעה יצוין כי בתוך שלושים ימים מיום פרסומה רשאי כל אדם להגיש התנגדות למתן הצו בשל עילה מהעילות המפורטות בסעיף קטן (ב); לא ייתן השר צו להגבלת סמכות שיפוט, אלא לאחר תום המועד האמור, ואם הוגשה התנגדות – לאחר שהחליט בה.
- (ב) התנגדות למתן צו להגבלת סמכות שיפוט יכול שתוגש בשל אחת מאלה:
- (1) לא התקיימו התנאים שבחוק זה למתן הצו;
- (2) מגיש ההתנגדות טוען לזכות בנכס התרבות נושא הצו, ויש חשד שהנכס נגזל מיהודים על ידי הנאצים, עוזריהם או משתפי פעולה עמם.
- (ג) השר יקבע בתקנות הוראות לענין הגשת התנגדות וכן רשאי הוא לקבוע הוראות לענין דרכי פרסום נוספות של ההודעה, לפי סעיף קטן (א).
- (ד) בסעיף זה, "מסמך מוצאות היצירה" (Provenance) – מסמך המפרט את תולדות היצירה, לרבות מקורה והבעלים והמחזיקים הידועים בה במהלך שנות קיומה.
5. ערכאה חלופית
- לא ייתן השר צו להגבלת סמכות שיפוט, אלא אם כן שוכנע כי קיימת ערכאה שיפוטית או מעין שיפוטית חלופית ראויה, שניתן להגיש בה תביעות לענין נכס התרבות נושא הצו, ושבאפשרותה לדון ולהכריע בהן.
6. זכות בנכס שנגזל
- לא ייתן השר צו להגבלת סמכות שיפוט אם נוכח כי יש ראיות לכאורה שלמגיש התנגדות לפי סעיף 4(ב) יש זכות בנכס התרבות נושא הצו.
7. מידע בדבר ערכאה חלופית ודרכי סיוע נוספות
- (א) השר יעמיד לרשות כל אדם את המידע שבידו בנושא הערכאה החלופית לפי סעיף 5 לענין נכס תרבות שניתן לגביו צו להגבלת סמכות שיפוט.
- (ב) השר יקבע בתקנות דרכי סיוע נוספות למי שבידו ראיות לכאורה כי יש לו זכות בנכס תרבות שניתן לגביו צו להגבלת סמכות שיפוט, ושיש חשד שהוא נכס שנגזל מיהודים על ידי הנאצים, עוזריהם או משתפי פעולה עמם.

אי תחולת הוראות 8. הוראות חוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו–2006¹, לא יחולו על נכס תרבות שניתן לגביו צו להגבלת סמכות שיפוט.

תחילה 9. תחילתו של חוק זה בתום שישים ימים מיום פרסומו.

דניאל פרידמן
שר המשפטים

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

דליה איציק
ממלאת מקום נשיא המדינה

¹ ס"ח התשס"ו, עמ' 202.